VISIONS PER UN ESPAI PÚBLIC DE QUALITAT

PARES I MARES DE TERRASSA

LISA GRÀCIA
ENGINYERA TÈCNICA AGRÍCOLA I PAISATGISTA (ETSAB). Postgrau en Gestió de la ciutat
T. (+34) 636515054
E. lisa.gracia.roldan@gmail.com

NADIA SURINA
ENGINYERA INDUSTRIAL MECÀNICA
T. (+34) 628998393
E. miparquetriste@gmail.com

TXUS ASTILLEROS
MESTRA EDUCACIÓ PRIMARIA
Il.lustradora Infantil
T. (+34) 659426743
E. Mastille1985@gmail.com

VISIONS PER UN ESPAI PÚBLIC DE QUALITAT

El següent document dóna a conèixer la importància que exerceix l´espai públic de qualitat als habitant de la ciutat. Terrassa, tercera ciutat de Catalunya en població, no hauria de perdre el seu focus en aconseguir un espai públic de qualitat. La proximitat amb la capital catalana hauria de fer replantejar les actuacions actuals i buscar millores. Tot i això però s´ha de fer de manera democràtica i participativa; en una ciutat on tots hi sóm partíceps.

Els autors i autores del present document formem part de la ciutat i critiquem la situació actual en la que es troben els nostres parcs i jocs infantils. Com a pares, mares i professionals, amb el present document volem exposar la importància que exerceix el joc infantil a l´aire lliure, alternatives aplicables a les actuals i exemples dels que considerem que ens mereixem com a ciutadans.

Estudis realitzats en l´espai públic demostren que hi ha un vincle clar entre la qualitat de l´espai públic (en caràcter general) amb la capacitat d´atreure vida en ell. La superposició de diferents patrons d´activitat humana en l´espai i temps, crea una varietat d´impressions sensorials positives a tots els nivells. Tots han de ser part de l´espai públic i sentir-s´hi representats.

La diversitat afavoreix la multifunctionalitat i es converteix amb un elelment de pontecialitat evolutiva, és per això que reinvindiquem un espai públic integrador i dinàmic.

un espai públic integrador

Les evolucions i les necessitats del segle XXI influeixen en el desenvolupament de la nostra ciutat i presenten reptes constants. Cal tenir en compte una sèrie de requisits quan ens fixem l'objectiu de construir ciutats habitables i espai públics amb qualitat i vius. Hem de repensar com volem viure i com volem viure en el futur i cada pas és determinant en assolir aquest repte.

Fa 100 anys, el caràcter utilitari dels espais públics estava en gran part format per les "activitats necessàries". Totes les persones utilitzaven l´espai públic per anar a treballar i fer compres a diari. L'espai públic sovint estava saturat de trànsit intens de persones.

Cent anys més tard la ciutat ha evolucionat i el seu ús no és comparable. La usabilitat dels espais públics sovint serà model per accions reactives o actives, com ara: passejar, córrer, estirar-se al parc (pocs en el cas de Terrassa) o seure als cafès del carrer. Aquestes "activitats opcionals" són molt més difícils d'assegurar perquè, a diferència de les activitats necessàries, depenen de la qualitat de l'espai públic.

El nostre nivell de vida ha millorat molt en els últims anys. La ciutat ja no és tan densa i té nivells de salubritat bona. Les llars ja no están formades per tants membres com antigament. En canvi i paradoxalment, a menys densitat de població amb les noves tenències de vida actual exigeixen una major proporció d´espai públic per al ciutadà. El repte ara, és com crear ciutats atractives, espais i parcs integradors i vibrants de població quan la densitat disminueix.

Interpretació del gràfic Partitur des öffentlichen Raums. Stadt Wien+ Gehl Architects

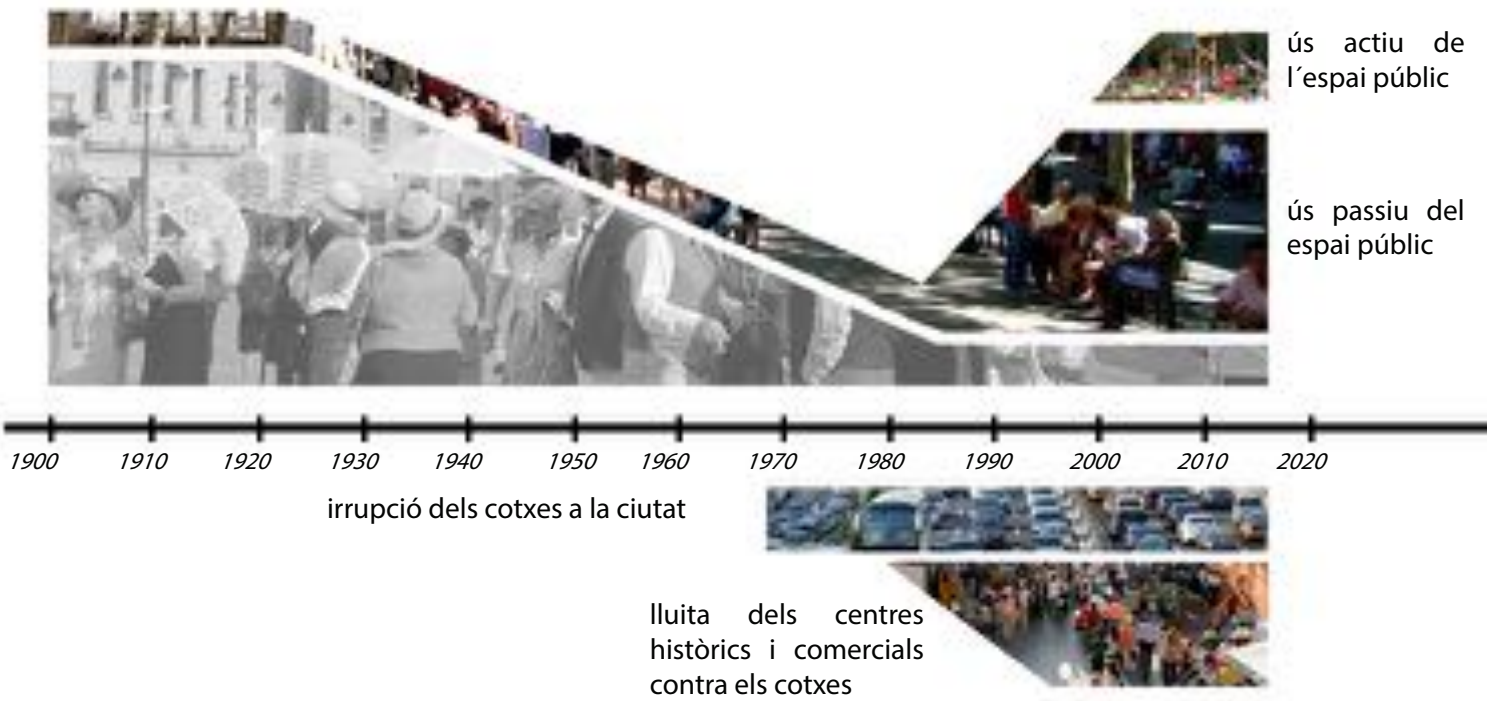

un espai que evoluciona

Les situacions laborals actuals també han canviat. Són molt més volàtils, molt més flexibles molt més imprevisibles. Moltes professions ja no demanen horaris concrets sinò més allargats en espai i temps. Moltes feines es poden realitzar des de casa o des d´un espai públic. És per això que el nostre nivell de vida implica també canvis en la gestió d´aquests espais ja que la demanda d´esbarjo o de treballar-hi augmenta.

- *Nous reptes socials -> Major segregació social: formació de comunitats d'interès homogènies*
- *Nous reptes de diversificació i flexibilitat - > canvis demogràfics, envelliment de la població, canvis horaris, molts estils de vida diferents*
- *Nous reptes amb noves activitats laborals -> moltes hores asseguts, demanda d´espais d´esbarjo i esport, més temps lliure*
- *Nous requisits en l´espai de lleure -> treballar a l´aire lliure*
- *Nous reptes per un estil de vida saludable -> sortir de casa i poder exercitar-se en un entorn agradable*

El fet més rellevant per a garantitzar l´ús del espai públic per part de tots és la diversitat; diversitat en funcions i de usuaris. L´espai quotidià, aquell que fem de recorregut diari, el que hi estem durant espais de temps més llargs, el de retrobament coincideix amb l´espai públic, tingui el caràcter que tingui, sigui parc o sigui carrer. Per això afavorir-lo donant-li qualitats estètiques, espacials i de forma facilita les relacions i el sentiment de pertànyer en el lloc. Ademés aquestes qualitats no exclouen a ningú i si l´espai públic és de qualitat, es genera una estima envers ell i es produeix menys vandalisme.

Tot i això el seu ús no està igualment garantitzat per a tots: per a poder seu utilitzar en igualtat per homes, dones i nens aquest ha d´oferir estratègies de seguretat, visibilitat, il·luminació i heterogeneitat.

No cal oblidar-nos però dels més petits. L´ espai públic és per a ells un canal d´aprenentatge. Ja no només l´esbarjo físic i mental, sinò aprenentage social i de tolerància. Aquest aprenentatge té un gran impacte en la educació dels nens per el seu desenvolupament social i moral. Hem de buscar un espai públic on hi hagi cabuda per a tots nosaltres i per a tots els usos.

Un estudi sobre espai públic realitzat a Santiago de Chile (O. Segovia; M Saborido, 1998), demostra com el barri és la referència femenina de la ciutat, els homes tenen més capacitat per a moure´s per la ciutat i les dones més tendència a quedar-si. Tot i passar-hi més hores les dones utilitzen l´espai per moure´s per la inseguretat que ofereixen les places i parcs, mentres que els homes el disfruten.

"Partiendo de la observacion realizada en el terreno podemos identificar las siguientes características:
Mayor diversidad: los espacios de mayor calidad acogen a usuarios de distintos sexos y edades, que intercalan y desarrollan actividades diversas, dinámicas y pasivas, paseos, descanso.. (...)
Incremento del tiempo de uso: los espacios de mayor calidad permiten una ocupación tant diurna como nocturna más frecuente por parte de diferentes tipos y usuarios.(...)

Es fa doncs necessari potenciar l´ús del espai públic per part de les minories sense obstruccions culturals o d´exclusió. Realitzar polítiques on es faci ciutat. Reconeixer el dret a la ciutat per a tots i totes, tinguin la edat que tinguin i les necessitats que exigeixin.

Com a professional de la docència cada dia veig nens i nenes que no saben resoldre els seus propis conflictes, i que no saben jugar sense normes i pautes dirigides per l'adult. Infants amb poca paciència, que no toleren gaire la frustració ni l'avorriment. Nens addictes als videojocs, que creen individus aïllats, amb poques habilitats socials i sedentaris més propensos a la obesitat per manca d'exercici.

El JOC LLIURE és aquell joc sense pautes, fonamental per a un bon desenvolupament físic, intel.lectual i socio-emocional, que comporta una expansió tant a nivell personal com social i que només es pot adquirir en aquesta activitat. No obstant això, la societat actual encara no li acaba de donar la importància real que té, ja que s´hauria de valorar com a un BÉ CULTURAL.

Els nens necessiten un espai on poder jugar lliurement i crear entre iguals (supervisats a distància per l'adult sense que aquest hi intervingui), per això reivindiquem la millora dels parcs a Terrassa. Ha de ser el nen qui decideixi com, què i amb qui jugar, establint normes, triant materials i decidint el final del joc. Nosaltres haurem millorat la societat del futur si els hi proporcionen eines.

Des de l'escola intentem formar nens i nenes amb un interès/afany de descobrir coneixements que posteriorment tindran una projecció en la societat. Implementem activitats de treball cooperatiu, que tant en l'actualitat com en el futur, són eines bàsiques per a desenvolupar les diferents professions amb èxit. Amb el joc lliure aconseguim les habilitats (de conductes grupals, valors, coneixements, ...) de manera natural i desinteressadament. Els infants, a través del joc integren vivències, expressen i afronten diferents situacions i pors, frustracions, inquietuds i acaben comprenent l´entorn de manera significativa i fomentant la creativitat (tan important en la resolució de conflictes).

Així doncs, el JOC LLIURE ensenya als més menuts a marcar les seves pròpies directrius, a negociar i solucionar conflictes, a partir d'una motivació intrínseca implícita en el joc autònom i espontani que els condueix a seguir investigant, descobrint i aprenent de forma significatica.

"The power of Play: How spontaneous, imaginative activities lead to happier and healthier children, 2007. Dr. David Elkind, expert en psicologia del desenvolupament"

Avui en dia hi ha moltes investigacions que demostren un vincle clar entre la falta de joc i l'ansietat, la depressió, la baixa autoestima, la memòria, el rendiment acadèmic, el TDHA, les habilitats del llenguatge, les habilitats per prendre decisions, la creativitat, la velocitat en processos mentals i el desenvolupament del lòbul frontal del cervell: *http://aappolicy.aappublications.org/cgi/reprint/pediatrics;119/1/182.pdf*

Malauradament, en la societat actual no resulta gens fàcil que el nen pugui jugar lliurement. Per això reivindiquem la gran importància de disposar de més espais, més atractius, motivadors, i de diferents materials per a fer volar la imaginació. D'aquesta manera tindríem adults més sans en tots els aspectes; físics, psíquics (socio-emocionals) i professionals.

El tema central de la nostra trobada són els parcs infantils de Terrassa i la seva situació actual. Està clarament provat que els parcs infantils 'vius' depenen especialment de la seva alta qualitat. La qualitat no la mesurem en termes estètics únicament sinò els que tenen capacitat de produir activitat i vida urbana.

Actualment molts dels parcs infantils de Terrassa, els que serveixen d´esbarjo per a molts nens i nenes estàn en una situació lamentable. Estan bruts, manquen els jocs infantils o barreres de seguretat, estan saturats o es troben deteriorats per els pas dels anys.

Els beneficis dels parcs infantils sobre els més petits están més que provats. Els parcs infantils estimulen la creativitat, la imaginació la tolerància i l´esbarjo físic i mental.

Al llarg dels anys, dels limitats pressupostos i de la obsessió sobre minimitzar els risc en els nens, han fet que els parcs siguin pràcticament estèrils i tots iguals; amb els mateixos elements avorrits que fan que al cap de dues visites al mateix parc, es perdi l´interès per a aquest.

La falta d´interès per un bon disseny també ha fet que el mobiliari infantil estigui buit de imaginació, sense criteri estètic, fins hi tot situat en zones considerades de risc. La baixa densitat fa que es generin llarges cues per utilitzar-lo, generant frustració en els més petits. La tria dels elements infantils ha de ser conseqüent i ha de ser analitzat per si aquest element comportarà conflicte o no en la seva utilització.

Els materials utilitzat en la majoria dels parcs no són els més estimulants per als nens. Volem que juguin, creiin i estimulin, i amb un sauló molt poques vegades es pot fer res. Igual que els materials, molts parcs no estan ni adaptats a la política d´accessibilitat ni a les diferents franges d´edat. Els nens discapacitats no en tenen dret?

La vegetació és un altre tema important. Molts dels parc infantils no hi ha ombres, o la vegetació és nul.la. La vegetació estimula a nens i adults. Sorprenentment, no només és beneficiós el contacte directe amb la natura, ja sigui una estona llarga o curta, sinó que l'exposició a la natura aporta calma i revitalitza. La vegetació aporta organismes i diversitat a la ciutat, poder veure, escoltar ocells i agafar una marieta hauria de ser un constant i no una exclusivitat esporàdica.

Els tancaments dels parcs infantils són molt importants per garantir la seguretat i la salubritat. Moltes vegades els elements de joc no es troben delimitats i es creen inseguretats. Els parcs han de ser segur, han de tenir lloc per els nens però també hi ha d´haver-hi lloc per als supervisors d´aquest.

Els parcs infantils es converteixen en el lloc ideal d´esbarjo, aprenentatge i diversió, proporcionant un espai segur de jocs on, sense la intromissió dels adults, tot està pensat perquè hi gaudeixin. L'èxit dels parcs infantils ve ratificat, a més, per una altra qüestió ben diferent i relacionada directament amb l'actitud dels pares. En general, la seva confiança en aquests sembla plena quan són parcs segurs, divertits i amb qualitat..

Terrassa ha d´apostar per un reciclatge interior dels seus parcs infantils. Es vol qualitat i no quantitat. Només així podrem afrontar un futur amb garanties suficients per els ciutadans. L´impacte positiu sobre els més petits ha de ser un estímul per a les administracions per a garantir que els minicutadans s´estimin la ciutat, el seu espai públic i el cuidin i se´l sentin propi.

Guadalhorce

Centre cívic Alcalde Morera

problemàtica actual

Davant escola Santa Teresa de Jesus

c/ Joan Fuster

Guadalhorce/Avda. Santa Eulàlia

problemàtica actual

22 de Juliol/centre universitari de la visió

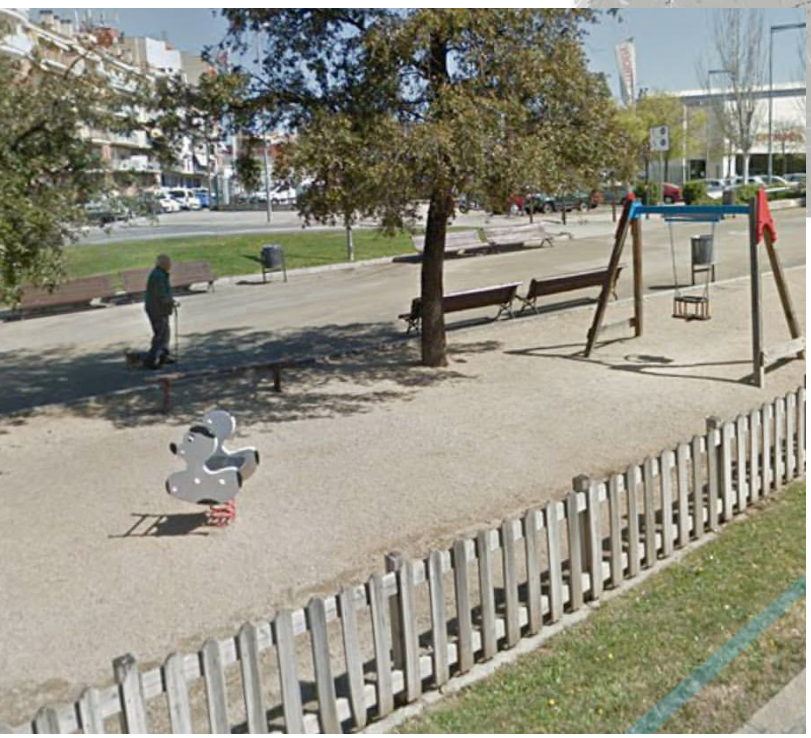

Don Candido

problemàtica actual

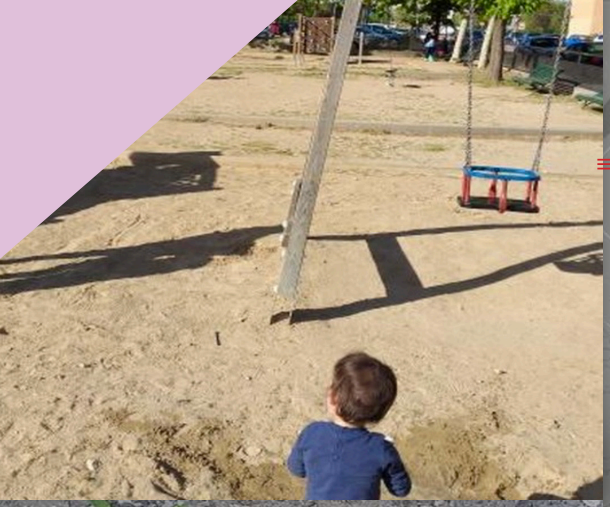

Skatepark c/Montcau/Avda del Vallès

Parc de la República

problemàtica actual

proposta de materials

proposta jocs infantils

Courdimanche Playground

Glenelg-Play Playground

Badalona Playground

visions
ideals

Kala Playground Berlin

visions
ideals

Lohmuhleninsel Playground Berlin

visions
ideals

Guldbergs-plad Playground Cph

visions
ideals

Joel Weeks Playground Toronto

Family center Playground Melbourne

visions
ideals

Playground Alfortville

visions
ideals

GRÀCIES PER ESCOLTAR-NOS!

PARES I MARES
DE TERRASSA

LISA
GRÀCIA
ENGINYERA
TÈCNICA AGRÍCOLA
I PAISATGISTA
(ETSAB). Postgrau en
Gestió de la ciutat
T. (+34) 636515054
E. lisa.gracia.roldan@gmail.com

NADIA
SURINA
ENGINYERA
INDUSTRIAL
MECÀNICA
T. (+34) 628998393
E. miparquetriste@gmail.com

TXUS
ASTILLEROS
MESTRA EDUCACIÓ
PRIMARIA
Il.lustradora Infantil
T. (+34) 659426743
E. Mastille1985@gmail.com